

SZENT ATANÁZ GÖR. KAT. HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA
INSTITUTUM SANCTO ATHANASIO NOMINATUM

ATHANASIANA

55

Nyíregyháza
2022

ATHANASIANA
a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola folyóirata

Alapítva 1995-ben

Főszerkesztő:
Ivancsó István

A szerkesztőbizottság tagjai:
Janka György, Szabó Péter, Végheő Tamás, Vincze Krisztián

A szerkesztőség címe:
Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola
H 4400 Nyíregyháza
Bethlen G. u. 13–19.
Tel./Fax: +36/42/597-600
www.szentatanaz.hu
szentatanaz@szentatanaz.hu

Postacím:
H-4401 Nyíregyháza, Pf. 303

Felelős kiadó:
dr. Odrobina László mb. rektor

© Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, 2022

ISSN 1219-9915

Megrendelhető a fenti címek bármelyikén
Az egyes számok ára: 1.000 Ft

SZENTMÁRTONI Mihály S. J.

Szeretlek, Egyház!

TARTALOM: 1. Bevezetés; 2. Az Egyházba vetett hit pszichológiai alapjai; 3. Az örömteli egyházhit pszichológiai alapjai; 3.1. Az Egyház emberi arca; 3.2. Az Egyház isteni arca; 4. Az örömteli Egyház teológiai alapjai; 4.1. Jézus kegyelme hordozza az Egyházat; 4.2. A mennyei Atya szeretete élte az Egyházat; 4.3. A Szentlélek egyesítő ereje erősíti az Egyházat; 5. Zárószó.

MIHÁLY SZENTMÁRTONI: Church, I Love You!

Church, I love you because you are the Church of Jesus Christ! Church, I love you because you are the Church of God the Father! Church, I love you because you are the Church of the Holy Spirit! Church, I love you because you are my Church!

I. Bevezetés

A niceai Hiszekegyben minden egyes alkalommal ezt a hitvallást tesszük: „Hiszek az egy, szent, katolikus és apostoli Anyaszentegyházban”. Milyen érzéssel töltenek el bennünket ezek a nagy szavak: örömmel, büszkeséggel, vagy pedig lappangó rossz érzéssel, amikor a jelenkori Egyházra gondolunk? Ma mintha egyre többen lennének azok, akik nem érzik magukat otthonosan az Egyházban. Az a benyomásuk, mintha egy évezredes, biztos rendszer széthullóban lenne. Egyeseket zavarja az Egyházat elhagyók növekvő száma. Biztosan sokak Egyházba vetett hitét megrendítették a botrányok, nemcsak a pedofília, hanem a pénzügyi mesterkedések is. Mindannyiunkat súlyosan érint a papi és szerzetesi hivatások iránti érdeklődés csökkenése. Milyen jövőt jósolhatunk egy ilyen Egyháznak? Vajon ez még mindig az én Egyházam, amelyet tudok szeretni, aggódva imádkozni érte?

2. Az Egyházba vetett hit pszichológiai alapjai

A koronavírus dühödt tombolása megkérdőjelezte talán hitünket is. Sokan képtelenek voltak megérteni, hogyan történhetett meg, hogy a politikusok beavatkoztak vallási életünkbe oly módon, hogy becsukatták templomainkat, megtiltottak minden nyilvános vallásos ünneplést. Szomorú húsvétunk volt. Ez még a legkönyörtelenebb vallásüldözés alatt sem történt meg, mindig voltak katakombák, ahol a hívek titokban összegyűltek imára, istentiszteletre. Most ez sem volt lehetséges, rendőrök ügyeltek arra, hogy senki se menjen templomba. Félelmetesen emlékeztet ez nagypéntekre: Jézus sírját római katonák őrizték, az apostolok pedig a zsidóktól való félelmükben bezárkóztak. A mi templomaink bejáratát rendőrök ellenőrizték, mi pedig a koronavírus miatti félelmünkben bezárkóztunk. Esetleg felmerült bennünk a kérdés, vajon még mindig az én Egyházam-e ez, amely ennyire meghunyászkodik a világi hatalom előtt. De ennél több is történt.

A koronavírus megállította az életet és mélységes félelemmel töltött el bennünket. A politikusok azzal biztattak bennünket, hogy biztosan legyőzzük ezt a gonosz ellenséget, ha betartjuk az egészségre vonatkozó óvintézkedéseket: bezárkózunk házainkba, szappannal és alkohollal mosunk kezünket, arcmaszkot viselünk, betartjuk az előírt távolságot, amit másfél méterre szabtak meg. Amikor háborúról van szó, akkor tudjuk, hol az ellenség, milyen fegyverrel készül ránk rontani, felkészülünk az ütközetre. A közös ellenség bátrabbá és harciássá tesz bennünket. Csakhogy a koronavírus esetében nem ellenségről volt szó, hanem terroristáról. Nem tudtuk, hol rejtőzködik, mikor ront ránk. A terrorizmus félelemmel tölt el bennünket. Bezárkózunk, és védekező magatartás vesz erőt rajtunk. Láthatatlan ellenséggel van dolgunk. Ezért a védekezéshez is láthatatlan, lelki erőforrásokra van szükségünk. Ezt szavatolja hitünk, amelyet az Egyházban élünk meg. Itt térünk vissza elmélkedésünk alaptémájához: az Egyház iránti szeretetünkre. Ahhoz, hogy visszataláljunk az Egyházba vetett örömteli hithez, új látásmódra van szükségünk. Olyan igazságokat kell felfedeznünk az Egyházban és az Egyházzal, amelyek nem a társadalomtudományok világába, hanem a hithez tartoznak. Misztikus látásmódra van szükségünk. Ennek az új látásmódnak a hagyományos latin neve: „Sentire cum Ecclesia”.

A „Sentire cum Ecclesia” kifejezést Loyolai Szent Ignác használja Lelki gyakorlatos könyvének utolsó fejezetében, amelyet úgy szoktunk fordítani,

hogy együtt érezni az Egyházzal. De ennél többről van itt szó. Gazdag a magyar nyelv. Az Egyházzal lehet együtt érezni, vele érezni jóban-rosszban, beleérezni bajába és örömébe, ráérezni titkos szenvedésére, megérezni a nagy távlatokat, amelyek előtte lebegnek. Mi történt sok mai hívővel, hogy erre nem képesek?

Az örömteli egyházhit titka tulajdonképpen Krisztus feltámadásának hitéből fakad. Az Egyházhoz való tartozás alapigazsága az, hogy kiválasztott tanúk vagyunk. Szent Péter fejtette ki keresztény mivoltunk e dimenzióját, amikor Kornéliusz házában mondott beszédében így jelezte ezt az igazságot:

„Ti tudjátok, mik történtek a Jánostól hirdetett keresztség után Galileától kezdve egész Júdeában. Miképp kente fel az Isten a názáreti Jézust Szentlélekkel és hatalommal. S ő ahol csak járt, jót tett, meggyógyította az összes ördögtől megszállottat, mert vele volt az Isten. Mi tanúi vagyunk mindannak, amit Júdea egész területén és Jeruzsálemben tett. Aztán megölték, keresztre feszítették, de harmadnap feltámasztotta az Isten, és látható alakban megmutatta, igaz, nem az egész népnek, hanem csak az Istentől előre kijelölt tanúknak, vagyis nekünk, akik ettünk és ittunk vele halálából való feltámadása után. Megparancsolta nekünk, hogy hirdessük a népnek, és tanúsítsuk, hogy ő az, akit az Isten az élők és holtak bírójául rendelt” (ApCsel 10,37–42).

A keresztény hívő, az Egyház gyermeke, tehát nem egy klub önkéntes tagja, hanem kiválasztott tanú. Jézus Krisztus feltámadásának vagyunk tanúi itt és most, abban a környezetben, ahol élünk. Ezt a kiválasztottságot Isten megpecsételte a keresztségben, amit soha és semmi módon nem törölhetünk ki többé lelkünkben.

Egy másik kép is segíthet bennünket abban, hogy elmélyítsük Egyházhoz való tartozásunk titkát: Isten népe vagyunk. Ez a hovatartozás másik alappillére. Nem mi döntjük el, hová akarunk tartozni. Beleszületünk a családjunkba, a népünkbe. A keresztség által beleszülettünk az Egyházba. Ez az új lelki otthonunk, az ebből történő kiszakadás hontalanná tenne bennünket.

3. Az örömteli egyházhit pszichológiai alapjai

Bevezetőnkben elidőztünk egyrészt azoknál az Egyházon belüli botrányoknál, amelyek megingathatják hitünket, másrészt döbbenet álltunk a koronavírus által vallásos életünkben okozott károknál, és kérdeztük, hová lett az Egyház bátorsága. Valamikor világi hívek és szerzetesek mentek gondozni a leprásokat. Megható Szent Damiaan de Vesteur atya, a leprások misszionáriusának élete, aki maga is leprásként halt meg. Gondolhatunk Gonzaga Szent Alajosra, aki a pestisben megfertőzött haldoklókat gondozta és maga is pestisben halt meg. Ma mintha megfutamodtunk volna mi, szerzetesek is a nagy kihívások előtt? Igaz, a középkorban nem volt általános egészségügyi ellátás. Ma az orvosok és betegápolók vették át ezt a szerepet, és amint Ferenc pápa említette, most ők a mindennapi élet vértanúi. Ezek, az első tekintetre „sötét” gondolatok akaratlanul is a Nagyhét hangulatát idézték fel bennünk. Úgy éreztük magunkat, mint a megfélemlített, elveszett, kiábrándult tanítványok, akik úgy hitték, Jézus halálával meghalt minden. De aztán jött a feltámadás, és kirobbant az öröm.

Mi akadályozza ma a „húsvéti hit kirobbanását”? Az Egyházzal alkotott képünk! A lélektan azt vallja, hogy a válság nem a dolgokban van, hanem bennünk. Nincs válságban az Egyház, nincs válságban a papi cölibátus, nincs válságban az életfogytiglani házasság, hanem a válság bennünk van, akik nem vagyunk képesek meglátni az értékeket. Ilyen alapon szeretnénk megvizsgálni egy sor olyan egyházképet, amelyek megnehezítik az Egyház iránti szeretetünket, majd pedig szembeállítunk velük egy sor olyan egyházképet, amelyek képesek fellendíteni bennünk az Egyház iránti szeretet.

Minden megkeresztelt személynek sajátos helye és feladata van az Egyházban. Próbáljuk meg közvetett módon felfedezni ezt az igazságot: milyen egyházkép vezérel engem, és mi az én helyem ebben az Egyházban? Elmélgésünk tárgya nem az Egyház, hanem a róla alkotott képünk. Vizsgáljunk meg néhány képet az Egyházzal, amelyek lehetnek negatívak vagy pozitívak.

3.1. Az Egyház emberi arca

Ma már szinte divattá vált előtérbe helyezni az Egyház emberi arcát, ujjal mutogatva hibáira, csúfságára. Íme, néhány negatív kép az Egyházzal.

1. *Romba dőlt Egyház.* – Ferenc pápa mondta, hogy a második világháború még mindig tart, de töredékesen, a világ különböző részein. Ugyanez elmondható az Egyházzal is: Krisztus palástja megrongyolódott, tele vagyunk kisebb-nagyobb egyházszakadással. Gondolhatunk Monsignore Marcel Lefèbvre lázadására, de azokra a nosztalgiasokra is, akik nem akarják elfogadni a II. Vatikáni Zsinat tanítását, az általa kijelölt liturgikus reformot. Ferenc pápa nemrég határozottan felszólalt a latinisták ellen, akik szinte földalatti egyházként akartak élni. Gondok vannak a neokatekumen közösség liturgiájával is, amely szinte párhuzamos egyházként él. Az Egyház egysége ily módon pusztán illúzió.

2. *Lemaradt, idejétmúlt, elavult Egyház.* – A reformisták egyre hangsúlyosabban marasztalják el az Egyházat, amiért nem tart lépést a mai világ valóságával. Gondolhatunk a német püspökökre, akik a szinodalitást igyekeznek saját mértékük szerint alkalmazni. Sokan vannak, akik szeretnék a modern időkhoz igazítani az Egyházat: a nők papsága, a homoszexuális kapcsolatok megáldása, az abortusz-törvény módosítása, az eutanázia engedélyezése, a papi cölibátus megszüntetése – ezek lettek sokak számára a „modern Egyház” felé irányított követelések.

3. *Lázadó Egyház.* – Gondolhatunk a felszabadulás teológiájára és mindazokra, akik úgy hiszik, hogy az Egyháznak politikai küldetése van. Kérdezik, hogy Jézus miért nem szüntette meg a rabszolgaságot, miért nem emelte fel szavát a nők jogai mellett. Viganò érsek lázad a Pápa ellen, akit lemondásra kényszerítene, mivel szerinte nem alkalmas szembenézni a pedofil püspökök és bíborosok botrányával. Vannak olyanok is, akik nem ismerik el Ferenc pápa törvényes megválasztását.

4. *Halálra ítélt Egyház.* – Voltaire neve jut először eszünkbe, aki egyenesen arra hívta fel a világot, hogy az Egyházat el kell taposni, mint egy férget. Utána eszünkbe jut a sok országban tomboló kommunizmus, amelynek alig burkolt célja az Egyház kiirtása volt. Ma a vallásos jelek eltörlése az út: a keresztek leszedetik az iskolákban, a kórházakban, általában a nyilvános helyeken.

5. *Csúnya Egyház.* – A botrányok fészke: pedofil, pénzügyi stb. botrányok, köztük bíborosok, papok, apácák. Afrikában az apácákat kiküldik prostituálni, ha nincs elég pénz a kolostor pénztárában. Rómában a bíborosok az apácákat szolgálókként kezelik, nem adnak nekik tisztességes fizetést. Nagy egyházi pénzek forognak az ún. csúnya befektetésekből, mint az óvószerek gyártása vagy a dél-afrikai aranybányák.

6. *Meghunyászkodó, gyáva Egyház.* – A koronavírus-járvány megingatta sok pap és hívő Egyházba, illetve a hierarchiába vetett hitét. Megalkuvások születtek, templomainkat becsukatták, nincs szavunk a politikában, a gazdaságban,

7. *Haldokló Egyház.* – A papi és szerzetesi hivatások válsága megkérdőjelezi az Egyház jövőjét. Hívek kilépnek az Egyházból, hogy ne keljen adót fizetniük, sok templom zárva, átengedve vagy eladva szektáknak, muszlimoknak.

Hogyan lehet szeretni egy ilyen Egyházat? Úgy, hogy tudatosítjuk, a főntiek tulajdonképpen emberi, társadalmi képei az Egyháznak, de léteznek másfajta képek is az Egyházzal, amelyek isteni arcát tükrözik vissza.

3.2. Az Egyház isteni arca

1. *Misztikus Test Egyháza.* – Ez Szent Pál egyházképe: egy testnek vagyunk tagjai. Kis Szent Teréz az Egyház szívét látta, és benne saját magát mint szeretet. Vianney Szent János hitte, hogy az ő helye a gyóntatószékben van. Boldog Apor Vilmos tudta, hogy az ő helye a kiszolgáltató nők mellett van

2. *Misszionárius Egyház.* – Eszünkbe jutnak a nagy misszionáriusok: Xavéri Szent Ferenc, a paraguayi redukciók misszionáriusai, a kínai magyar jezsuita misszionáriusok, Claver Szent Péter, az afrikai rabszolgák misszionáriusa. Az Egyház nem magáért van, nem magáért imádkozik, hanem állandó küldetésben van: „Menjetek az egész világba és hirdessétek az evangéliumot!” Mindenkinnek, mindenütt, minden eszközzel. Ma ez lehet az internet is. És tényleg egyre több ilyen internetes misszionáriusi kezdeményezés van.

3. *Imádkozó Egyház.* – Szent János evangélista jut eszünkbe, aki a nagy látomásban a szentek imáját látja felszállni a Bárány Trónja elé. Ebben az Egyházban találta meg helyét Szent Benedek és a kontempláló szerzetesek serege. Ez az Egyház imádkozó arca. Talán nem is sejtjük, mit jelentenek a mai világban a kontemplatív-imádkozó szerzetesek és szerzetesnők. Ők a mai világ Mózesei, akik napról napra mentetnek az embereket Isten előtt. Nemrég egy érdekes, talán egyeseknek furcsa javaslatra lettem figyelmes. Egy amerikai nővérközösség felajánlotta, hogy szívesen imádkoznak mindenkiért és mindenki helyett, mert tudják, hogy sokan ezt nem tehetik, mert nincs rá idejük. Ugyanakkor egy feltételt szabtak ki: imájuk 5 dol-

lárba kerül! Templomot építenek. Én ezt becsületes cserekereskedelemnek tartom!

4. *Szenvedő Egyház.* – Vértanúk korában élünk. Nincs olyan hét, hogy ne hallanánk papok, szerzetesek, laikusok meggyilkolásáról a missziós országokban. De új jelenség, hogy a keresztényeket saját országukban, itt Európában fundamentalisták ölik meg, még azok is, akiket pontosan az Egyház segít. Három név jut eszembe, mindhárom azok ölték meg, akiknek segítettek. A francia Jacques Hamel atya, akit 2016. július 26-án, az Eucharisztia ünneplése közben gyilkolt meg egy fundamentalista; az olasz apáca, Maria Laura Mainetti nővér, akit három lány gyilkolt meg egy sántáni rituálé során; és nemrég a fiatal pap, Roberto Malgesini atya, akit Comóban gyilkoltak meg, miközben hajléktalanoknak segített. Itt megemlékezhetünk a mi vértanúinkról is: Apor Vilmos, Brenner János, Meszlényi Zoltán, Salkaházi Sára, Bogdánffy Szilárd, Romzsa Tódor, Scheffler János, Sándor István és még sokan mások, a meghurcoltak névtelen serege.

5. *Üldözött Egyház.* – A nagy bíborosok jutnak eszünkbe, akik tanúi voltak a kommunizmus által üldözött Egyháznak: a magyar Mindszenty József, a lengyel Stefan Wyszyński, a cseh Josef Beran, az ukrán Josyf Sliptyj, a horvát Alojzije Stepinac. – De az üldözés még ma is folytatódik, közvetett módon: azáltal, hogy megpróbálják az Egyházat a perifériára szorítani, eltávolítva a fészületeket a nyilvános helyekről.

6. *Bátor Egyház.* – Emlékezetünkben megjelennek korunk nagy pápái, akiknek bátorságát megcsodáljuk mi és a világ: XXIII. János, aki bátran összehívta a II. Vatikáni Zsinatot; VI. Pál, aki bátran fellépett az Egyesült Nemzetek Szervezetében a béke érdekében; II. János Pál, aki fáradhatatlanul beutazta a fél világot. De gondolhatunk Ferenc pápára is, aki rendkívüli bátorságot mutat, amikor párbeszédet keres a különböző vallások vezetőivel. Az övé az a bátor kezdeményezés is, hogy elinduljunk egy új úton, amelyet szinodalitásnak hívnak.

Miért fontos, hogy megtaláljuk helyünket az Egyházban? Azért, mert három területen növeli az Egyházhoz való tartozásunk tudatát.

Felelősségtudat. – Fontos vagyok saját szememben: az Egyház én vagyok. Felelős vagyok a helyi és az egyetemes Egyházért.

Kompetenciátudat. – Fontos vagyok az Egyház szemében: egyedülálló küldetésem van. Senki más nem végezheti el helyettem a rám bízott munkát. Itt Newman bíboros nagy ívelésű elmélkedése jut eszünkbe: Isten engem egy pontosan meghatározott küldetésre teremtett, rám bízva

egy feladatot, amit nem szánt senki másnak. Van egy küldetésem: talán sohasem fogom megtudni teljes mélységében ebben az életben, de hiszem, hogy egyszer világos lesz előttem. Bizonyos értelemben szükséges vagyok az isteni tervben, olyannyira fontos a saját helyemen, mint egy arkangyal az övéen. Ha elbukom, Isten választhat valaki mást helyettem, amint képes volt kövekből új fiakat támasztani Ábrahámnak. Ez azonban nem ment fel attól, hogy része vagyok művének, hogy egy karika vagyok abban a láncban, amely egységbe fűzi az embereket.

Értéktudat. – Fontos vagyok Jézus szemében: kiválasztott tanú vagyok. Szeretett engem, kiválasztott és elküldött, hogy közreműködjek a megváltás művében.

4. Az örömteli Egyház teológiai alapjai

A továbbiakban szeretnénk elmélyíteni egyházhitünket néhány evangéliumi képen keresztül, éspedig a nagyheti események tükrében. Közös vezérfonal az Egyház misztikus arcának felkutatása. Az Egyházba vetett hitünk három alappilléret abban a szép köszöntésben találjuk meg, amellyel a miséző pap köszönti az egybegyűlt híveket: „A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme, az Atyaisten szeretete és a Szentlélek egyesítő ereje legyen veletek!”

4.1. Jézus kegyelme hordozza az Egyházat

Az Egyházba vetett örömteli hit első alapigazsága, hogy az Egyházban nemcsak emberi, hanem isteni erők is működnek. Az Egyház Jézus tulajdona, ezért semmiféle e világi hatalom nem teheti tönkre. A kegyelem odahajló szeretetet jelent. Jézus irgalmas szeretetét a nagycsütörtöki események tárják drámai képből szemünk elé. Három kép jellemezi legjobban a nagycsütörtöki liturgikus olvasmányokat: a lábmosás, az Oltáriszentség megalapítása és Jézus főpapi imája.

A lábmosás. – Jézus kegyelme, irántunk való szeretete megmutatkozott abban, hogy lehajolt, és megmosta tanítványai lábát. Ez tulajdonképpen a bűnbocsánat jelképe. Jézus kegyelme, irántunk való szeretete tisztára mos bennünket. Jézus nagycsütörtöki kegyelmi ajándéka Egyházának a Szentgyónás.

Az Oltáriszentség. – Jézus kegyelme, irántunk való szeretete megmutatkozott az Oltáriszentség megalapításában. Megígérte állandó jelenlétét az

Egyházban. Jézus velünk járja életutunkat, ahogy azt a szép eucharisztikus énekben mondjuk: „Vándorlásunk társa lett”. Jézus nagycsütörtöki kegyelmi ajándéka Egyházának a Szentmise.

Jézus főpapi imája. – Jézus kegyelme, hozzánk hajló szeretete megmutatkozott főpapi imájában, amelyben nemcsak apostolaiért imádkozott, hanem mindazokért, akik majd az ő igehirdetésükre hinni fognak benne. Ezek vagyunk mi. Jó tudni, hogy Jézus már akkor imádkozott értünk. Jézus nagycsütörtöki kegyelmi ajándéka Egyházának a tartós ima ereje. Az Egyházat ma is Jézus kegyelme hordozza, ezért merjük szeretni az Egyházat.

Szeretlek, Egyház, mert te vagy Jézus irgalmas szeretetének letéteményese: benned van a Szentgyónás, a bűnöket megbocsájtó szeretet kegyelmi ajándéka; benned van az Oltáriszentség, az életet adó szeretet kegyelmi ajándéka; és benned van Jézus imájának erőt adó kegyelmi ajándéka.

4.2. A mennyei Atya szeretete élteti az Egyházat

Az Egyházba vetett örömteli hit második igazsága az, hogy a mennyei Atya szereti az Egyházat és mindenkit, aki szereti Egyházát. Istenünk hozzánk hajló szeretetét a nagypénteki események tárják drámai képben szemünk elé. A nagypénteki liturgikus olvasmányok legjellegzetesebb mozzanatai a szenvedéstörténet (Passió), Jézus keresztre feszítése és kereszthalála.

A szenvedés. – Nagypénteken végigjárjuk lélekben a Keresztutat. Figyeljük meg, hogy Jézus milyen sokszor említi Szent Atyját. A Getszemáni kertben, amikor vérrel verejtékezve gondol a rá váró szenvedésre, Szent Atyjához könyörög, hogy ha lehetséges, múltjék el tőle a szenvedés, de teljes bizalommal elfogadja az Atya akaratát. A kereszten Atyja megbocsátó szeretetét kéri kínzóira. Végül Szent Atyja kezébe ajánlja lelkét a halál pillanatában. Jézus nem szüntette meg a szenvedést, de beleimádkozta Isten atyai szeretetét, ezért a szenvedés nem átkozott valóság. Jó tudni, hogy a jóságos mennyei Atya gondoskodik rólunk, szeretete jelen van minden szenvedésünkben, névről ismer minden egyes vírust, amiért a pandémia sem volt átkozott valóság, hanem alkalom arra, hogy megmutakozzék Isten szeretete.

A Szentkereszt. – A Kereszt az Atya szeretetének ajándéka Egyházának. Maga Jézus mondta ezt Nikodémusnak, amikor kifejtette, hogy Isten úgy

szerette a világot, hogy Egyszülött Fiát adta, hogy senki el ne vesszen, aki hisz benne. Jó tudni, hogy Isten most is gondol Egyházára és minden egyes gyermekére.

A halál. – Jézus életének legmagasztosabb pillanata halála volt, amikor teljesen az Atyára bízta magát. A mi halálunk is hasonló lesz Jézuséhoz, de ugyanakkor egészen másmilyen. Mi is a szorongás és a félelem sötétségén át lépünk be a halálba, amint ezt Jézus tette. A különbség az, hogy Jézus mindezt egyedül tette meg, mi pedig már vele megyünk. A Szentírásban minduntalan visszatér az a gondolat, hogy az élet nem más, mint iskola arra, hogy az ember megtanulja a jó halál leckéjét. A halál nem rögtönzés, hanem lassú felkészülés az Istennel való találkozásra. Hogy mit mondunk majd halálunk pillanatában az Úristennek, azt már most be kell gyakorolnunk. Jézus a teljes bizalom szavaival halt meg: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet!” (Lk 23,46), de ezeket a szavakat még a halálon innen mondta ki. Kis Szent Teréz utolsó sóhaja ez volt: „Minden szeretet!” Milyen szavakkal ajkunkon szeretnénk meghalni? Mondjuk ki már most ezeket a szavakat. Nagypénteken még egy gondolat vigasztal bennünket: a Kereszt tövében ott állt a Fájdalmas Szűzanya. Jézus nem elhagyottan halt meg, hanem Édesanyja szeretettől könnyes szemétől kísérve. Minden szenvedésünk mögött, még a koronavírus okozta halálok mögött is, ott áll mennyei Édesanyánk, hogy erőt öntsön belénk.

Szeretlek, Egyház, mert te vagy a mennyei Atya életet adó szeretetének letéteményese: benned van a szenvedésre adott isteni erő forrása; benned van a kereszttitkára adott isteni válasz; benned van a halál rejtélyének kulcsa; benned van a Boldogságos Szűz Mária anyai szeretete.

4.3. A Szentlélek egyesítő ereje erősíti az Egyházat

Az örömteli Egyházba vetett hit harmadik titka az az igazság, hogy a Szentlélek Úristen csendesen működik benne. Ezt az igazságot éljük meg Nagyszombat csendjében. Nagyszombat liturgiájának három legjellegzetesebb élménye a csend, a szentsír és a könnyek.

Csend. – Nagyszombaton minden elcsendesül. Az az érzésünk, mintha megállt volna az élet. De nem állt meg. A Szentlélek csendben dolgozik a háttérben és készíti az új életet. Jézus a Szentlélek működésének csendes erejét Nikodémusnak fejtette ki, amikor a szélhez hasonlította: „A szél ott fúj, ahol akar, hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön és hova megy.

Így van vele mindenki, aki a Lélekből született” (Jn 3,8). Most is, minden vészjósló jel ellenére, a háttérben ott zúg a Szentlélek, hogy új élet ígéretére bátorítson bennünket.

Szentsír. – Nagyszombat elengedhetetlen jelképe a Szentsír, amelyben a halott Jézus testét szemléljük. A sírt római katonák őrizték. Kis ministráns koromban mi álltunk őrt alabárdal a kezünkben. De ha jól meggondoljuk, Jézus sírját valójában nem a római katonák őrizték, hanem a Szentlélek, aki csak a kellő pillanatot várta, hogy kinyissa a sírt és kiszólítsa a Halottat. Amikor ez megtörtént, a katonák elfutottak. A Szentlélek az életadó Lélek. Amikor a közelmúltban még tombolt a koronavírus, vagy most, amikor dúl a háború, úgy érezzük, sok tavaszi álmunk meghalt. De ne féljünk, álmainkat az életadó Szentlélek őrzi.

Könnyek. – A sír könnyekre fakaszt bennünket. Jézust is megsiratták Mária Magdolna és a többi asszony, akik Őt mindvégig szerették. A feltámadt Jézus nekik jelent meg elsőnek. Lehet, hogy mi is siratjuk az Egyházat, amelyben oly sok emberi gyarlóságot észlelünk. Jól van ez így, mert azt jelenti, hogy együtt érzünk a szenvedő Egyházzal. Amikor még tombolt a koronavírus, könnyek szöktek a szemünkbe, mert láttuk, milyen kicsinyek vagyunk, mennyire sebezhető az ember. Naponta ezrek haltak meg. A Szentlélek hét ajándéka között van az erő ajándéka is. Aki benne bízik, az majd feltámad az örök életre, ahol nem lesz se könny, se sírás, csak Isten „minden mindenben”, ahogy ezt a Jelenések könyvében olvassuk. Az Egyházba vetett örömteli hit harmadik pillére az a meggyőződés, hogy a Szentlélek ereje fogja egységbe az Egyházat.

Szeretlek, Egyház, mert te vagy a Szentlélek Úristen egyesítő erejének letéteményese: benned van a lelki növekedést szavatoló Szentlélek láthatatlan, de erőteljes kegyelme; benned van a feltámadást szavatoló Szentlélek életadó ereje; benned van a minden vigaszt nyújtó Szentlélek reményt adó ígérete.

5. Zárószó

Befejezésül, kölcsönvett buzdító szavakkal szeretném összefoglalni elmélkedésünk üzenetét. Boldog Fulton Sheen amerikai püspöknek, a nagy erejű szónoknak, van egy lendületes elmélkedése arról, miért szeretjük az Egyházat. A buzdítás lényege az, hogy mi nem egy elvont, eszményi, túl-

világi Egyházat szeretünk, hanem ezt, a mai, az e világi Egyházat, minden gyarlósága ellenére.

„Keressz azt az Egyházat, amelyet a világ gyűlöl, amint Krisztust is gyűlölte. Keressz azt az Egyházat, amelyet maradisággal vádolnak. Ha nem lennék katolikus és keresném az igazi Egyházat a mai világban, azt az Egyházat keresném, amelyik nem egyezik a világgal. Azt az Egyházat keresném, amelyet gyűlöl a világ. Ennek oka a következő: ha Krisztus jelen van bármelyik Egyházban, akkor keressz abban az Egyházban, amelyik nem egyezik a világgal. Keressz azt az Egyházat, amelyet a világ kicsúfol tudatlanságáért és önfejtéséért. Keressz azt az Egyházat, amelyet lenéznek, mert primitív, mint ahogyan az Urat is megtagadták, mert Názáretből jött. Ahogy növekszik a gyanú, hogy az Egyház nem e világból való, úgy növekszik a meggyőződés, hogy a másik világból való, végtelenül lenézett és végtelenül szeretett, amint Krisztus is volt. Mert csak azt, ami isteni, lehet végtelenül gyűlölni és végtelenül szeretni. Ezért isteni az Egyház”.
(Fulton Sheen)

Szeretlek, Egyház, mert Jézus Krisztus Egyháza vagy! Szeretlek, Egyház, mert az Atyaisten Egyháza vagy! Szeretlek, Egyház, mert a Szentlélek Úristen Egyháza vagy! Szeretlek, Egyház, mert az én Egyházam vagy!